

Effekter av ytterligare förbättrad integration av utlandsfödda

Det finns stora skillnader i sysselsättningsgrad hos den svenska befolkningen både med avseende på ålder och födelse-land (se tabell 1 och diagram 1).

Tabell 1 Sysselsättningsgrad

Nivå i tusentals personer respektive procent av befolkning

	2003	2003	2008	2010	2013
Svenskfödda					
16–24	399	48,1	47,0	47,7	49,7
25–54	2 671	87,9	87,7	87,7	87,7
55–64	710	71,1	69,5	69,8	70,3
Utlandsfödda					
16–24	37	32,4	34,5	35,5	35,8
25–54	360	62,2	62,6	62,8	63,2
55–64	71	49,9	47,6	47,0	46,7
Totalt					
16–24	436	46,2	45,5	46,4	48,2
25–54	3 030	83,8	83,1	83,0	82,8
55–64	781	68,4	66,7	66,5	66,6

Källor: Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet.

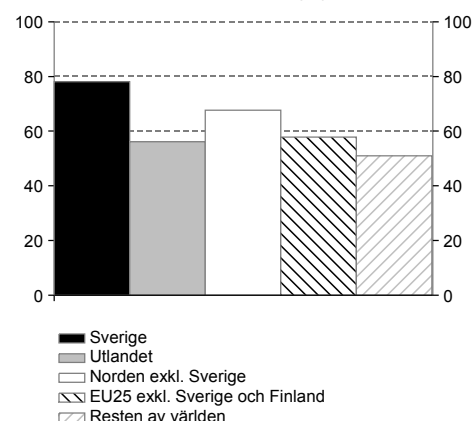
Yngre och äldre har lägre sysselsättningsgrad jämfört med personer i åldern 25–54 år och utlandsfödda har lägre sysselsättningsgrad än svenskfödda. Sysselsättningsgraden är lägst för utomeuropeiskt födda och lägre för utomnordiskt födda än för nordiskt födda. För utlandsfödda finns även stora skillnader i sysselsättningsgrad beroende på hur länge man har vistats i Sverige (se diagram 2). Ju kortare vistelsetid i Sverige en utlandsfödd har, desto lägre tenderar sysselsättningsgraden att vara. Det tar uppenbarligen lång tid innan inflyttade från andra länder kommer in på den svenska arbetsmarknaden. Över tiden har inflyttningen varit av olika karaktär, vilket också har betydelse för sysselsättningsgraden. Nettoinvandringen var särskilt hög 1964–1970 och bestod till stor del av arbetskraftsinvandring från Finland och Sydeuropa. Nettoinvandringen var också hög 1988–1994 och bestod då till stor del av asylsökande från Mellanöstern och Balkan.

Sedan 1950-talet har nettoinvandringen till Sverige successivt ökat även bortsett från perioderna med ovanligt höga nivåer på inflyttningen. Under den närmaste tioårsperioden väntas nettoinvandringen av utlandsfödda vara i genomsnitt ca 35 000 personer per år (se diagram 3). Ökningen av utlandsfödda i befolkningen ger således ett betydande tillskott av en grupp som idag präglas av en betydligt lägre sysselsättningsgrad än svenskfödda.

Ovan beskrivs den trendmässiga utvecklingen av arbetskraften som innefattar en viss förbättring av utlandsföddas situation

Diagram 1 Sysselsättningsgrad efter födelse-land, 2002

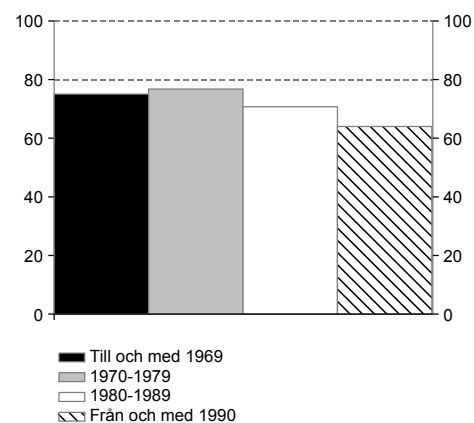
Procent av respektive befolkningsgrupp

Källor: Statistiska centralbyrån.

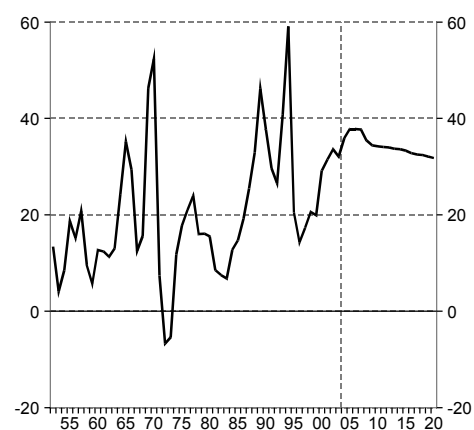
Diagram 2 Sysselsättningsgrad efter invand-ringsår, 2002

Procent av respektive befolkningsgrupp

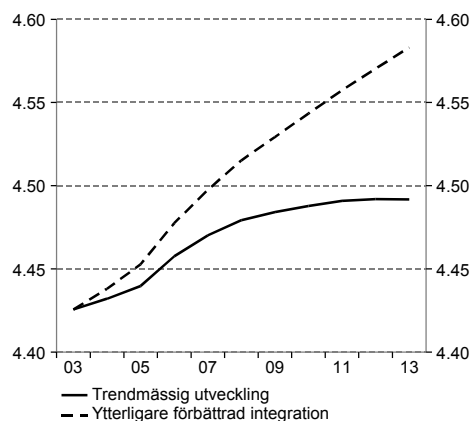

Källor: Statistiska centralbyrån.

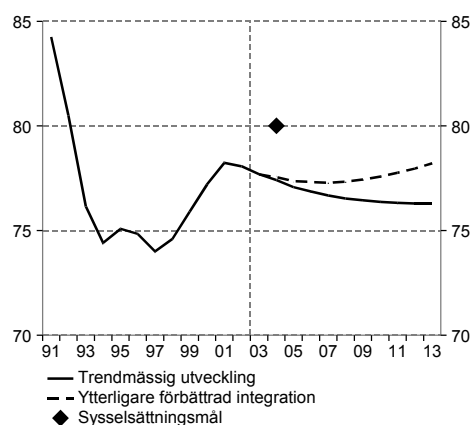
Diagram 3 Nettoinvandring av utlandsfödda Tusental

Källa: Statistiska centralbyrån.

Diagram 4 Arbetskraften
Miljoner personer

Källor: Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet.

Diagram 5 Regulerad sysselsättningsgrad
Procent av befolkningen 20–64 år

Anm. Perioden efter 2002 avser trendmässig utveckling, dvs. exklusive konjunkturvariationer.
Källor: Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet.

på arbetsmarknaden. Detta innebär att utlandsföddas sysselsättningsgrad ökar både genom ökat arbetskraftsdeltagande och minskad arbetslöshet. I denna ruta analyseras ett scenario med en större förbättring av integrationen av utlandsfödda. Scenariot förutsätter att de skillnader i arbetskraftsdeltagande som rådde mellan svensk- och utlandsfödda 2002 halveras i varje delgrupp under den närmaste tioårsperioden. I den trendmässiga utvecklingen reduceras dessa skillnader istället med 10 procent. Den större förbättringen av integrationen medför att den totala arbetskraften ökar med ytterligare ca 92 000 personer 2013 (se diagram 4), vilket innebär att arbetskraften växer med i genomsnitt 0,20 procentenheter mer per år jämfört med den trendmässiga utvecklingen (se tabell 2). Frågan om ökad integration av utlandsfödda på den svenska arbetsmarknaden är således av stor vikt för att arbetskraften ska kunna växa, särskilt på några års sikt.

Den ytterligare förbättrade integrationen pressar även ner den långsiktiga arbetslösheten jämfört med den trendmässiga utvecklingen. Detta innebär att sysselsättningen växer 0,23 procentenheter snabbare per år och att antalet sysselsatta 2013 blir 107 000 högre jämfört med den trendmässiga utvecklingen. Trots den högre sysselsättningen uppnås inte riksdagens och regeringens mål om 80 procents regulerad sysselsättning (se diagram 5).

Tabell 2 Förbättrad integration

Årlig procentuell förändring, genomsnittlig skillnad per år

	2004–13
Arbetskraften	0,20
Långsiktig jämviktsarbetslöshet ¹	-0,41
Sysselsatta	0,23
Medelarbetstid	0,00
Antal arbetade timmar	0,25
Produktivitet	0,00
BNP	0,25

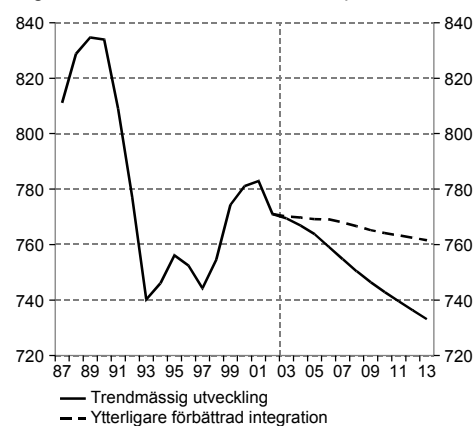
¹ Skillnad 2013 i procentenheter.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Givet den trendmässiga utvecklingen av medelarbetstiden ökar antalet arbetade timmar med 0,25 procentenheter mer i genomsnitt per år. Med den trendmässiga utvecklingen av produktiviteten skulle detta innebära en BNP-tillväxt som är i genomsnitt 0,25 procentenheter högre per år än annars. Antagandet om oförändrad produktivitet kan möjligen vara en överskattning då de som inte är sysselsatta, oberoende av etnisk härkomst, tenderar att initialt ha en lägre produktivitet än de som är sysselsatta. Även med ett något lägre produktivitetsantagande skulle den större förbättringen av integrationen stärka utrymmet för privat och offentlig konsumtion samt de offentliga finanserna.

Den ytterligare förbättrade integrationen innebär fler arbetade timmar per invånare jämfört med den trendmässiga utvecklingen (se diagram 6), vilket innebär att BNP per invånare inte bromsas så mycket. I scenariot med ytterligare förbättrad integration beräknas BNP-nivån bli 76 miljarder högre 2013 i dagens penningvärde. Högre BNP medför större intäkter från arbetsgi-
varavgifter, inkomstskatt och mervärdesskatt samt lägre kostnader för bl.a. arbetsmarknadsersättningar. Sammantaget förstärks de offentliga finanserna med 53 miljarder i dagens penningvärde 2013 jämfört med den trendmässiga utvecklingen. Jämfört med huvudscenariot skapar således den ytterligare förbättringen av integrationen utrymme för ofinansierade skattesänkningar eller utgiftsökningar på 53 miljarder.

Diagram 6 Antal arbetade timmar per invånare

Anm. Perioden efter 2002 avser trendmässig utveckling, dvs. exklusive konjunkturvariationer.

Källor: Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet.